ધોરણ-11 વાણિજ્ય વ્યવસ્થા અને સંચાલન (સામાન્ય પ્રવાહ)
દ્વિતીય પરીક્ષા
પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ

સમય : 2.00 કલાક   કુલ ગુણ : 50

નોંધ : આ પરિરૂપ વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો, પ્રાશ્નિકો, મોડરેટર્સ વગેરેના માર્ગદર્શન માટે છે. જે તે વિષયોના પ્રાશ્નિક તેમજ મોડરેટર્સને માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણના બૃહદ હાર્દ / ઉદ્દેશને સુસંગત રહી પ્રશ્નપત્રની સંરચના બાબતે ફેરફાર કરવાની છૂટ રહેશે.

હેતુઓ પ્રમાણે ગુણભાર :

હેતુ	જ્ઞાન (K)	સમજ (U)	ઉપયોજન (A)	વિશ્લેષણ (AN)	સંયોજન/કૌશલ્ય (S)	મૂલ્યાંકન (E)	કુલ ગુણ
ગુણ	5	15	5	10	10	5	50
ટકા	10	30	10	20	20	10	**100%**

પ્રશ્નના પ્રકાર પ્રમાણે ગુણની ફાળવણી :

ક્રમાંક	પ્રશ્નપત્રનું સ્વરૂપ	સંખ્યા	ગુણ	સમય
1.	નિબંધ પ્રકારના (E)	03	15	45 મિનિટ
2.	લાંબા પ્રશ્નો (LA)	05	15	35 મિનિટ
3.	ટૂંકા પ્રશ્નો (SA)	05	10	25 મિનિટ
4.	અતિ ટૂંકા પ્રશ્નો (VSA)	05	05	10 મિનિટ
5.	હેતુલક્ષી પ્રશ્નો (O)	05	05	05 મિનિટ
	કુલ ગુણ	**23 પ્રશ્નો**	**50 ગુણ**	**120 મિનિટ**

કઠિનતા મૂલ્ય પરનો ગુણભાર :

ક્રમાંક	કઠિનતાનું સ્તર	કઠિનતા મૂલ્ય
1.	સરળ	40%
2.	મધ્યમ	45%
3.	કઠિન	15%
	કુલ	**100%**

BLUEPRINT

દ્વિતીય પરીક્ષા

ધોરણ : 11 વિષય : વાણિજ્ય વ્યવસ્થા અને સંચાલન કુલ ગુણ : 50 સમય : 2.00 કલાક

		જ્ઞાન (K)					સમજ (U)					ઉપયોજન (A)					વિશ્લેષણ (AN)					સંયોજન/કૌશલ્ય (S)					મૂલ્યાંકન (E)					Total
No.	Chapter No.	EA	LA	SA	VSA	MCQ	EA	LA	SA	VSA	MCQ	EA	LA	SA	VSA	MCQ	EA	LA	SA	VSA	MCQ	EA	LA	SA	VSA	MCQ	EA	LA	SA	VSA	MCQ	Marks
1.	Chapter-1										1(1)							3(1)														4(2)
2.	Chapter-2								2(1)	1(1)																						3(2)
3.	Chapter-3					1(1)								2(1)																		3(2)
4.	Chapter-4				1(1)																											1(1)
5.	Chapter-5							3(1)*			1(1)																					4(2)
6.	Chapter-6				1(1)																	5(1)*		2(1)								8(3)
7.	Chapter-7				1(1)														2(1)				3(1)				5(1)					11(4)
8.	Chapter-8										1(1)		3(1)				5(1)*															9(3)
9.	Chapter-9				1(1)			3(1)	2(1)		1(1)																					7(4)
	SubTotal				4(4)	1(1)		6(2)	4(2)	1(1)	4(4)		3(1)	2(1)			5(1)	3(1)	2(1)			5(1)	3(1)	2(1)			5(1)					50(23)
	Total	5(5)					15(9)					5(2)					10(3)					10(3)					5(1)					50(23)

નોંધ : – કૌંસની બહારની સંખ્યા પ્રશ્નોના ગુણ દર્શાવેલ છે.
– કૌંસ અંદરની સંખ્યા પ્રશ્નોના સંખ્યા દર્શાવે છે.
– * નિશાનીવાળા પ્રશ્નોમાં એક આંતરિક વિકલ્પ આપવો.

ધોરણ-11 વાણિજ્ય વ્યવસ્થા અને સંચાલન (સામાન્ય પ્રવાહ)

દ્વિતીય પરીક્ષા

સમય : 2.00 કલાક **પ્રશ્નપત્ર પરિરૂપ** કુલ ગુણ : 50

સૂચના : (1) દરેક પ્રશ્ન ફરજિયાત છે.
(2) જમણી બાજુનો અંક ગુણ દર્શાવે છે.
(3) વિભાગ D અને E માં પ્રશ્નમાં આંતરિક વિકલ્પ છે.

વિભાગ : A

- **યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ઉત્તર આપવા. (દરેક પ્રશ્નનો 1 ગુણ)** **[05]**
  પ્રશ્ન ક્રમ 1 થી 5

વિભાગ : B

- **દરેક પ્રશ્નના એક વાક્યમાં ઉત્તર આપવા. (દરેક પ્રશ્નનો 1 ગુણ)** **[05]**
  પ્રશ્ન ક્રમ 6 થી 10

વિભાગ : C

- **ટૂંકમાં ત્રણ ચાર વાક્યમાં ઉત્તર લખો. (દરેક પ્રશ્નના 2 ગુણ)** **[10]**
  પ્રશ્નક્રમ 11 થી 15

વિભાગ : D

- **આપેલા પ્રશ્નના મુદ્દાસર ઉત્તર આપવા. (દરેક પ્રશ્નના 3 ગુણ)** **[15]**
  પ્રશ્નક્રમ 16 થી 20

વિભાગ : E

- **આપેલ પ્રશ્નના સવિસ્તાર ઉત્તર આપવા. (દરેક પ્રશ્નના 5 ગુણ)** **[15]**
  પ્રશ્નક્રમ 21 થી 23

ધોરણ-11 વાણિજ્ય વ્યવસ્થા અને સંચાલન (સામાન્ય પ્રવાહ)
દ્વિતીય પરીક્ષા
પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ

સમય : 2.00 કલાક | કુલ ગુણ : 50

વિભાગ : A	05 ગુણ
વિભાગ : B	05 ગુણ
વિભાગ : C	10 ગુણ
વિભાગ : D	15 ગુણ
વિભાગ : E	15 ગુણ

નોંધ : આ પરિરૂપ વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો, પ્રાશ્નિકો, મોડરેટર્સ વગેરેના માર્ગદર્શન માટે છે. જે તે વિષયોના પ્રાશ્નિક તેમજ મોડરેટર્સને માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણના બૃહદ હાર્દ / ઉદ્દેશને સુસંગત રહી પ્રશ્નપત્રની સંરચના બાબતે ફેરફાર કરવાની છૂટ રહેશે.

ધોરણ-11 વાણિજ્ય વ્યવસ્થા અને સંચાલન (સામાન્ય પ્રવાહ)
દ્વિતીય પરીક્ષા
પ્રકરણનો ગુણભાર

સમય : 2.00 કલાક | કુલ ગુણ : 50

પ્રકરણ ક્રમ	પ્રકરણનું નામ	ગુણભાર
1.	ધંધાનું સ્વરૂપ, હેતુ અને કાર્યક્ષેત્ર	04
2.	ધંધાકીય સેવાઓ-1	03
3.	ધંધાકીય સેવાઓ-2	03
4.	માહિતીસંચાર, ઈ-કોમર્સ અને આઉટસોર્સિંગ	01
5.	ધંધાકીય વ્યવસ્થાનાં સ્વરૂપો-1	04
6.	ધંધાકીય વ્યવસ્થાનાં સ્વરૂપો-2	08
7.	જાહેરક્ષેત્ર, ખાનગીક્ષેત્ર અને વૈશ્વિક સાહસો	11
8.	ધંધાકીય મૂડીનાં પ્રાપ્તિસ્થાનો	09
9.	આંતરિક વેપાર	07
	કુલ	50

ધોરણ-11 વાણિજ્ય વ્યવસ્થા અને સંચાલન (સામાન્ય પ્રવાહ)

દ્વિતીય પરીક્ષા

સમય : 2.00 કલાક | **નમૂનાનું પ્રશ્નપત્ર** | **કુલ ગુણ : 50**

સૂચના : 1. પ્રશ્નપત્રમાં કુલ પાંચ વિભાગ છે.
2. દરેક પ્રશ્નની સામે કૌંસમાં ગુણ દર્શાવેલા છે.
3. આપેલ સૂચના મુજબ પ્રશ્નોના ઉત્તર લખવા.

વિભાગ : A

- **આપેલા વિકલ્પો પૈકી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ઉત્તર લખો. (પ્રત્યેકનો 1 ગુણ)** **[05]**

1. ખેતી એ .... પ્રકારનો ઉદ્યોગ છે.
   (A) આનુષંગિક (B) પ્રાથમિક (C) ગૌણ (D) અતિગૌણ
2. RTGSમાં ઓછામાં ઓછી કેટલી રકમની ફેરબદલી કરી શકાય છે ?
   (A) એક લાખ (B) બે લાખ (C) ત્રણ લાખ (D) ચાર લાખ
3. કયા ધંધાકીય વ્યવસ્થા સ્વરૂપમાં માલિક પોતે જ વ્યવસ્થાપક છે ?
   (A) ભાગીદારી (B) વૈયક્તિક માલિકી (C) કંપની (D) સહકારી મંડળી
4. .... કંપનીના સાચા માલિકો છે.
   (A) સંચાલકો (B) સમાજ સભ્યો (C) ઇક્વિટી શેરહોલ્ડરો (D) કર્મચારીઓ
5. ફેરિયા .... પ્રકારના વેપારી છે.
   (A) ફરતી દુકાન (B) ખાતાંવાળી દુકાન (C) જથ્થાબંધ (D) સંકળાયેલી દુકાન

વિભાગ : B

- **નીચે આપેલા પ્રશ્નોના એક-બે વાક્યમાં ઉત્તર આપો. (પ્રત્યેકનો 1 ગુણ)** **[05]**

6. ઓવરડ્રાફ્ટની સગવડ નિશ્ચિત સમય માટે કરવામાં આવે તે સગવડ કયા નામે ઓળખાય છે ?
7. કયા પ્રકારનાં વીમામાં જોખમનું પ્રમાણ વધુ હોય છે ?
8. ખાનગી કંપનીમાં વધુમાં વધુ કેટલા સભ્યોની સંખ્યા હોય છે ?
9. જાહેરક્ષેત્ર એટલે શું ?
10. COD એટલે શું ?

વિભાગ : C

- **નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર આપો. (પ્રત્યેકના 2 ગુણ)** [10]

11. સંપૂર્ણ ભરોસાનો સિદ્ધાંત એટલે શું ?
12. સમજાવો : ATM
13. સહકારી મંડળીને લોકશાહીની તાલીમશાળા શા માટે કહે છે ?
14. સરકારી કંપની અને જાહેર નિગમ – તફાવતના કોઈ બે મુદ્દા સમજાવો.
15. ફ્રેન્ચાઈઝ એટલે શું ?

વિભાગ : D

- **નીચે આપેલા પ્રશ્નોના મુદ્દાસર ઉત્તર આપો. (પ્રત્યેકના 3 ગુણ)** [15]

16. ધંધો, વ્યવસાય અને રોજગારનો તફાવત લખો.
17. વૈયક્તિ માલિકીની લાક્ષણિકતાઓ ચર્ચો.

    અથવા

    ભાગીદારી પેઢીના નોંધણીપત્રકમાં સમાવિષ્ટ થતી વિગતો જણાવો.
18. જાહેર નિગમની લાક્ષણિકતાઓ ચર્ચો.
19. જાહેર થાપણો સુખના સમયના સાથી કહેવાય છે. – વિધાન સમજાવો.
20. ટૂંકનોંધ લખો. ટેલિમાર્કેટિંગ

વિભાગ : E

- **નીચે આપેલા પ્રશ્નોના સવિસ્તાર ઉત્તર આપો. (પ્રત્યેકના 5 ગુણ)** [15]

21. ભાગીદારી પેઢીની મર્યાદાઓ સમજાવો.

    અથવા

    કંપનીનો અર્થ આપી તેની લાક્ષણિકતાઓ સમજાવો.
22. વૈશ્વિક સાહસોની સવિસ્તર સમજ આપો.
23. મુદ્દાસર તફાવત આપો : માલિકી ભંડોળ અને ઉછીના ભંડોળ

    અથવા

    તફાવત લખો : ઈક્વિટી શેર અને પ્રેફરન્સ શેર

ધોરણ-11 વાણિજ્ય વ્યવસ્થા અને સંચાલન (સામાન્ય પ્રવાહ)
વાર્ષિક પરીક્ષા
પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ

સમય : 3.00 કલાક　　　　કુલ ગુણ : 80

નોંધ : આ પરિરૂપ વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો, પ્રાશ્નિકો, મોડરેટર્સ વગેરેના માર્ગદર્શન માટે છે. જે તે વિષયોના પ્રાશ્નિક તેમજ મોડરેટર્સને માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણના બૃહદ હાર્દ / ઉદ્દેશને સુસંગત રહી પ્રશ્નપત્રની સંરચના બાબતે ફેરફાર કરવાની છૂટ રહેશે.

હેતુઓ પ્રમાણે ગુણભાર :

હેતુ	જ્ઞાન (K)	સમજ (U)	ઉપયોજન (A)	વિશ્લેષણ (AN)	સંયોજન/કૌશલ્ય (S)	મૂલ્યાંકન (E)	કુલ ગુણ
ગુણ	12	12	12	28	08	08	80
ટકા	15%	15%	15%	35%	10%	10%	**100%**

પ્રશ્નના પ્રકાર પ્રમાણે ગુણની ફાળવણી :

ક્રમાંક	પ્રશ્નપત્રનું સ્વરૂપ	સંખ્યા	ગુણ	સમય
1.	નિબંધ પ્રકારના (E)	04	20	60 મિનિટ
2.	લાંબા પ્રશ્નો (LA)	08	24	50 મિનિટ
3.	ટૂંકા પ્રશ્નો (SA)	08	16	40 મિનિટ
4.	અતિ ટૂંકા પ્રશ્નો (VSA)	10	10	20 મિનિટ
5.	હેતુલક્ષી પ્રશ્નો (O)	10	10	10 મિનિટ
	કુલ ગુણ	**40 પ્રશ્નો**	**80 ગુણ**	**180 મિનિટ**

કઠિનતામૂલ્ય પરનો ગુણભાર :

ક્રમાંક	કઠિનતાનું સ્તર	કઠિનતામૂલ્ય
1.	સરળ	40%
2.	મધ્યમ	45%
3.	કઠિન	15%
	કુલ	**100%**

BLUEPRINT

વાર્ષિક પરીક્ષા

ધોરણ : 11 વિષય : વાણિજ્ય વ્યવસ્થા અને સંચાલન કુલ ગુણ : 80 સમય : 3.00 કલાક

		જ્ઞાન (K)					સમજ (U)					ઉપયોજન (A)					વિશ્લેષણ (AN)					સંયોજન/કૌશલ્ય (S)					મૂલ્યાંકન (E)					Total
No.	Chapter No.	EA	LA	SA	VSA	MCQ	EA	LA	SA	VSA	MCQ	EA	LA	SA	VSA	MCQ	EA	LA	SA	VSA	MCQ	EA	LA	SA	VSA	MCQ	EA	LA	SA	VSA	MCQ	Marks
1.	Chapter-1							3(1)		1(1)	1(1)			2(1)*																		7(4)
2.	Chapter-2				1(1)													3(1)					3(1)			1(1)						8(4)
3.	Chapter-3				2(2)	1(1)													2(1)									3(1)				8(5)
4.	Chapter-4				2(2)	1(1)							3(1)*																			6(4)
5.	Chapter-5					1(1)			2(1)								5(1)*															8(3)
6.	Chapter-6									1(1)														2(1)			5(1)					8(3)
7.	Chapter-7									1(1)	1(1)							3(1)	2(1)*													7(4)
8.	Chapter-8										1(1)			2(1)			5(1)*															8(3)
9.	Chapter-9										1(1)		3(1)*											2(1)								6(3)
10.	Chapter-10				1(1)									2(1)			5(1)															8(3)
11.	Chapter-11				1(1)	2(2)												3(1)														6(4)
	SubTotal				7(7)	5(5)		3(1)	2(1)	3(3)	4(4)		6(2)	6(3)			15(3)	9(3)	4(2)				3(1)	4(2)		1(1)	5(1)	3(1)				80(40)
	Total	12(12)					12(9)					12(5)					28(8)					8(4)					8(2)					80(40)

નોંધ : – કૌંસની બહારની સંખ્યા પ્રશ્નોના ગુણ દર્શાવેલ છે.

– કૌંસ અંદરની સંખ્યા પ્રશ્નોના સંખ્યા દર્શાવે છે.

– * નિશાનીવાળા પ્રશ્નોમાં એક આંતરિક વિકલ્પ આપવો.

ધોરણ-11 વાણિજ્ય વ્યવસ્થા અને સંચાલન (સામાન્ય પ્રવાહ)

વાર્ષિક પરીક્ષા

સમય : 3.00 કલાક **પ્રશ્નપત્ર પરિરૂપ** **કુલ ગુણ : 80**

સૂચના : (1) દરેક પ્રશ્ન ફરજિયાત છે.
(2) જમણી બાજુનો અંક ગુણ દર્શાવે છે.
(3) વિભાગ C, D અને E માં પ્રશ્નમાં આંતરિક વિકલ્પ છે.

વિભાગ : A

- **યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ઉત્તર આપવા. (દરેક પ્રશ્નનો 1 ગુણ)** **[10]**
  પ્રશ્ન ક્રમ 1 થી 10

વિભાગ : B

- **દરેક પ્રશ્નના એક વાક્યમાં ઉત્તર આપવા. (દરેક પ્રશ્નનો 1 ગુણ)** **[10]**
  પ્રશ્ન ક્રમ 11 થી 20

વિભાગ : C

- **ટૂંકમાં ત્રણ ચાર વાક્યમાં ઉત્તર લખો. (દરેક પ્રશ્નના 2 ગુણ)** **[16]**
  પ્રશ્નક્રમ 21 થી 28

વિભાગ : D

- **આપેલા પ્રશ્નના મુદ્દાસર ઉત્તર આપવા. (દરેક પ્રશ્નના 3 ગુણ)** **[24]**
  પ્રશ્નક્રમ 29 થી 36

વિભાગ : E

- **આપેલ પ્રશ્નના સવિસ્તાર ઉત્તર આપવા. (દરેક પ્રશ્નના 5 ગુણ)** **[20]**
  પ્રશ્નક્રમ 37 થી 40

ધોરણ-11 વાણિજ્ય વ્યવસ્થા અને સંચાલન (સામાન્ય પ્રવાહ)

વાર્ષિક પરીક્ષા

સમય : 3.00 કલાક | **પ્રશ્નપત્રનું પરિરૂપ** | કુલ ગુણ : 80

વિભાગ : A	10 ગુણ
વિભાગ : B	10 ગુણ
વિભાગ : C	16 ગુણ
વિભાગ : D	24 ગુણ
વિભાગ : E	20 ગુણ

નોંધ : આ પરિરૂપ વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો, પ્રાશ્નિકો, મોડરેટર્સ વગેરેના માર્ગદર્શન માટે છે. જે તે વિષયોના પ્રાશ્નિક તેમજ મોડરેટર્સને માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણના બૃહદ હાર્દ / ઉદ્દેશને સુસંગત રહી પ્રશ્નપત્રની સંરચના બાબતે ફેરફાર કરવાની છૂટ રહેશે.

ધોરણ-11 વાણિજ્ય વ્યવસ્થા અને સંચાલન (સામાન્ય પ્રવાહ)

વાર્ષિક પરીક્ષા

સમય : 3.00 કલાક | **પ્રકરણનો ગુણભાર** | કુલ ગુણ : 80

પ્રકરણ ક્રમ	પ્રકરણનું નામ	ગુણભાર
1.	ધંધાનું સ્વરૂપ, હેતુ અને કાર્યક્ષેત્ર	07
2.	ધંધાકીય સેવાઓ-1	08
3.	ધંધાકીય સેવાઓ-2	08
4.	માહિતીસંચાર, ઈ-કોમર્સ અને આઉટસોર્સિંગ	06
5.	ધંધાકીય વ્યવસ્થાનાં સ્વરૂપો-1	08
6.	ધંધાકીય વ્યવસ્થાનાં સ્વરૂપો-2	08
7.	જાહેરક્ષેત્ર, ખાનગીક્ષેત્ર અને વૈશ્વિક સાહસો	07
8.	ધંધાકીય મૂડીનાં પ્રાપ્તિસ્થાનો	08
9.	આંતરિક વેપાર	06
10.	આંતરરાષ્ટ્રીય વેપાર	08
11.	ધંધાની સામાજિક જવાબદારી	06
	કુલ	**80**

ધોરણ-11 વાણિજ્ય વ્યવસ્થા અને સંચાલન (સામાન્ય પ્રવાહ)

વાર્ષિક પરીક્ષા

સમય : 3.00 કલાક **નમૂનાનું પ્રશ્નપત્ર** **કુલ ગુણ : 80**

સૂચના : 1. પ્રશ્નપત્રમાં કુલ પાંચ વિભાગ છે.
2. દરેક પ્રશ્નની સામે કૌંસમાં ગુણ આપેલા છે.
3. આપેલ સૂચના મુજબ પ્રશ્નોના ઉત્તર લખવા.

વિભાગ : A

- **આપેલા વિકલ્પો પૈકી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ઉત્તર લખો. (પ્રત્યેકનો 1 ગુણ)** **[10]**

1. નીચેનામાંથી કયું લક્ષણ રોજગારનું નથી.
(A) નિશ્ચિત સમયે નિશ્ચિત વેતન ચૂકવાય છે.
(B) આવક મેળવવા માટેની સ્વતંત્ર પ્રવૃત્તિ છે.
(C) તબીબી ભથ્થું, પેન્શન જેવા અન્ય લાભ મળે છે.
(D) કોઈ મૂડીરોકાણ કરવું પડતું નથી.

2. એક વસ્તુની કિંમત રૂ. 10 લાખ છે; પરંતુ તેનો વીમો રૂ. 7 લાખનો લેવામાં આવ્યો હોય અને તે વસ્તુ આંશિકરૂપે નુકસાન પામતા રૂ. 4 લાખનું નુકસાન થાય તો વીમા કંપની કેટલું વળતર ચૂકવશે ?
(A) 4,00,000 (B) 7,00,000 (C) 2,80,000 (D) 2,00,000

3. આપણા દેશની મધ્યસ્થ બૅન્કનું નામ શું છે ?
(A) રિઝર્વ બૅન્ક ઑફ ઇન્ડિયા (B) સ્ટેટ બૅન્ક ઑફ ઇન્ડિયા
(C) બૅન્ક ઑફ ઇન્ડિયા (D) સેન્ટ્રલ બૅન્ક ઑફ ઇન્ડિયા

4. કમ્પ્યૂટર નેટવર્કના મુખ્ય પ્રકારો કેટલા છે ?
(A) બે (B) ત્રણ (C) ચાર (D) પાંચ

5. હિન્દુ અવિભક્ત કુટુંબની પેઢીનું સંચાલન કોના દ્વારા થાય છે ?
(A) સભ્યો (B) સરકાર (C) મેનેજર (D) કર્તા

6. જાહેર-ખાનગી ભાગીદારી માટે નીચેનામાંથી કઈ વિગત ખોટી છે ?
(A) જરૂરી જમીન સરકાર પાસેથી તેમણે જાતે ખરીદવાની રહે છે.
(B) ચોક્કસ સમય સુધી લાભાર્થીઓ પાસેથી ફી વસૂલવામાં આવે છે.
(C) માળખાગત સેવાઓનું સર્જન પોતાના રોકાણથી કરે છે.
(D) ચોક્કસ સમયગાળા પછી તેમણે કરેલું માળખું સરકારને સુપરત કરવાનું રહે છે.

7. ઉછીના ભંડોળમાં નીચેનામાંથી કોનો સમાવેશ થતો નથી ?
(A) ડિબેન્ચર (B) પ્રેફરન્સ શૅર (C) બૉન્ડ (D) જાહેર થાપણો

8. દેશની ભૌગોલિક સીમાઓની અંદર થતો વેપાર એટલે...
   (A) આંતરિક વેપાર (B) આંતરરાષ્ટ્રીય વેપાર
   (C) આયાત વેપાર (D) નિકાસ વેપાર
9. કંપનીલક્ષી સામાજિક જવાબદારીનો ખ્યાલ સૌ પ્રથમ કોના દ્વારા રજૂ કરવામાં આવ્યો ?
   (A) એચ.આર.ડી. ટાટા (B) એચ.આર. રોબર્ટ
   (C) એચ.આર. બોવેન (D) એચ.આર. બ્રાઈન
10. કંપનીધારા-2013ની કઈ કલમ હેઠળ સામાજિક જવાબદારીનો ખ્યાલ ફરજિયાત બનાવેલ છે ?
   (A) 135 (B) 145 (C) 155 (D) 165

વિભાગ : B

- **નીચેના પ્રશ્નોના એક-બે વાક્યમાં જવાબ આપો. (પ્રત્યેકનો 1 ગુણ)** [10]

11. રૂમાંથી કાપડ બનાવવું એ કયા પ્રકારના ઉદ્યોગનું ઉદાહરણ છે ?
12. V.P.P.નું પૂર્ણ રૂપ આપો.
13. વિશ્વની સૌપ્રથમ બેન્ક ક્યારે શરૂ થઈ હતી ?
14. ડિમાન્ડ ડ્રાફ્ટ એટલે શું ?
15. માહિતીસંચારનો અર્થ આપો.
16. wwwનું પૂર્ણ રૂપ આપો.
17. સરકારી કંપનીના બે ઉદાહરણ આપો.
18. જાહેર નિગમના બે ઉદાહરણ આપો.
19. થોમસના મત પ્રમાણે 'વિદેશ વેપાર' એટલે શું ?
20. વાજબી કિંમત એટલે શું ?

વિભાગ : C

- **નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો. (પ્રત્યેકના 2 ગુણ)** [16]

21. તમારી આસપાસ થતી આર્થિક પ્રવૃત્તિ અને બિનઆર્થિક પ્રવૃત્તિના ઉદાહરણ આપો.

    અથવા

    'નફો એ ધંધાનું પ્રેરકબળ, કાર્યક્ષમતાની પારાશીશી અને જીવનરક્ત છે.' – વિધાન સમજાવો.
22. તફાવત લખો : બચત ખાતું અને ચાલુ ખાતું
23. નામનો ભાગીદાર કોને કહેવાય ? ઉદાહરણ સહિત સમજાવો.
24. કંપનીના પ્રકારોનું વર્ગીકરણ દર્શાવતો ચાર્ટ દોરો.
25. તફાવત લખો : જાહેરક્ષેત્ર અને ખાનગીક્ષેત્ર

    અથવા

    "ખાનગીસાહસોનું એકમાત્ર ધ્યેય વધુ નફો મેળવવાનું હોય છે." – સમજાવો.

26. માલિકીના ભંડોળો અને ઉછીના ભંડોળો ઉદાહરણ સહિત સમજાવો.
27. વેપાર પ્રવૃત્તિઓનું વર્ગીકરણ દર્શાવતી આકૃતિ દોરો.
28. નિકાસ પ્રોત્સાહનનાં એક માધ્યમ તરીકે 'વેપારી સંધિઓ' ઉદાહરણ સહિત સમજાવો.

વિભાગ : D

- **નીચેના પ્રશ્નોના મુદ્દાસર જવાબ આપો. (પ્રત્યેકના 3 ગુણ)** [24]

29. ધંધાની લાક્ષણિકતાઓ સમજાવો.
30. વખારોના પ્રકારોનું વર્ગીકરણ કરી 'સામાન્ય વખારો' અને 'વિશિષ્ટ વખારો' ઉદાહરણ સહિત સમજાવો.
31. 'વીમાના પ્રકારો'નું વર્ગીકરણ દર્શાવતો ચાર્ટ દોરી જીવનવીમા અને સામાન્ય વીમા વચ્ચે તફાવતના કોઈ પણ બે મુદ્દા લખો.
32. તમે એક બૅન્કમાં મૅનેજર છો. ધિરાણ કરતી વખતે કઈ બાબતોને ધ્યાનમાં રાખી ધિરાણ કરશો. વિગતે સમજાવો.
33. માહિતીસંચાર પ્રક્રિયાના સોપાનો ઉદાહરણ સહિત સમજાવો.

    અથવા

    ઈન્ટરનેટ ઉપર માહિતી શોધવા માટેની પ્રક્રિયાના સોપાનો ઉદાહરણ સહિત સમજાવો.
34. જાહેરસાહસોનાં સ્વરૂપોની તુલના કરો.
35. છૂટક વેપારના પ્રકાર તરીકે 'ફરતી દુકાનો'ના પ્રકારો ઉદાહરણ સહિત સમજાવો.

    અથવા

    ખાતાંવાળી દુકાનો ગ્રાહકોનો સમય અને શ્રમ બચાવે છે. – સમજાવો.
36. ગ્રાહકો પ્રત્યેની સામાજિક જવાબદારીના કોઈપણ ત્રણ મુદ્દાઓ સમજાવો.

વિભાગ : E

- **નીચેનાં પ્રશ્નોના સવિસ્તાર જવાબ આપો. (પ્રત્યેકના 5 ગુણ)** [20]

37. વૈયક્તિક માલિકીના ફાયદા અને મર્યાદાઓ સમજાવો.

    અથવા

    વૈયક્તિક માલિકી અને ભાગીદારી પેઢી વચ્ચેનો તફાવત લખો.
38. તમારો હેતુ નફાનો નહીં પરંતુ સામાજિક સેવાનો છે તો કયું ધંધાકીય સાહસનું સ્વરૂપ પસંદ કરી ધંધો કરશો ? વિગતે સમજાવો.
39. ઇક્વિટી શૅરનો અર્થ આપી તેના લક્ષણોની ચર્ચા કરો.

    અથવા

    નાણાંકીય સંસ્થાઓના કાર્યો સમજાવો.
40. આંતરિક વેપાર અને આંતરરાષ્ટ્રીય વેપારનો તફાવત લખો.